

SRBIJA 150 DIN / CRNA GORA 2 EUR / MAKEDONIJA 95 DEN / BIH 3.5 KM / HRVATSKA 15 HRK / SLOVENIJA 2,8 EUR

**B
B**

**NOVI
MAGAZIN**

18. V 2017.

ISSN 2217-5628

BROJ 316

Srbija 1945-2050

**Kud plovi
ovaj brod**

**Region Istarske
kontroverze**

**Mit, ali i
tragedija
Blajburga**

Prilog

**Srbija 14
godina bez
Narodnog
muzeja**

Aleksandar Šapić

**ŽELIM DA BUDEM
GRADONAČELNIK**

Amerika je kolektivno zabrinuta radom predsednika Donalda Trampa, za koga se čini da se i dalje ponaša kao da je zaposlen u šou-biznisu ili preciznije – da su kabinet kojim predsedava i odluke koje donosi deo rijaliti-programa “Šegrt”, čija je premisa bila rad uz glavnog gazdu ili otkaz. Tako je prošla sedmica u Americi i počela, kolektivnim osećajem življenja u pomalo izmeštenoj realnosti. Bez ikakvih priprema, analiza ili najava, nakon dana u kojima su dominirale informacije o federalnoj i istrazi američkog senata o ruskom uticaju na poslednje predsedničke izbore i potencijalnu rusku vezu sa kampanjom i predsednikovim saradnicima, kao grom iz vedra neba odjeknula je vest da je predsednik Donald Tramp dao otkaz direktoru Federalnog biroa za istrage FBI Džejsmu Komiju, koji je samo nekoliko dana pre toga tražio dodatna sredstva za istraživanje spomenutog ruskog uticaja. Laički posmatrano, dogodilo se čudo u kojem je objekat istrage otpustio glavnog istražitelja.

TRAMP DAVAO PODATKE RUSIMA: Dan pošto je Tramp ot-

Rijaliti Donalda Trampa

O poslednjem potezu američkog predsednika – smeni direktora FBI – saznao je novinar Njujork tajmsa slučajno, prolazeći pored sale za brifinge u Beloj kući

Piše: **Marija Šajkaš**

putio Komija, susreo se s ruskim ministrom spoljnih poslova Sergejem Lavrovim, pri čemu je američkim medijima zabranio praćenje sastanka, istovremeno dozvolivši prisustvo ruskim medijima. Ovaj

dosada nezabeležen potez američkog političara izazvao je protest čak i njemu naklonjenog Foks kanala.

A onda još jedna bomba – Vašington post je u ponedeljak, citirajući bivšeg i sadašnjeg američkog zvaničnika, objavio da se Tramp hvalio tajnim podacima o Islamskoj državi na sastanku sa Lavrovim i ruskim ambasadorom prošle sedmice, otkrivajući detalje koji bi mogli da obelodane izvor informacija i način na koje su prikupljene. Bela kuća je to hitno demantovala, tvrdeći da Tramp nije rekao ništa više od onoga što se već zna, ali izveštaj će sigurno uznemiriti američke saveznike koji su i ranije upozorili Trampa da više neće

DONALD TRAMP

FOTO: BETA/AP

FOTO: BETA/AP

DŽEJMS KOMI

deliti obavještajne podatke ako oni budu šireni dalje. Ukoliko se pokaže tačnim, situacija u savezničkoj obavještajnoj mreži može biti prilično zakomplikovana.

PORTPAROL U GRMLJU: Pre ovog otkrića Vašington posta, neobični su bili i događaji koji su prethodili Komijevoj smeni. Izveštač Njujork tajmsa iz Bele kuće objavio je da je za otkaz direktora FBI saznao sasvim slučajno. Bela kuća nije imala nikakvih posebnih navjaga za taj dan, pa je novinar prošao pored sale za dnevne brifinge, svratio i odmah redakciji javio da je predsednik otpustio Komija po preporuci kancelarije javnog tužioca. Kao razlog navedeno je Komijevo "neprofesionalno" vođenje istrage imejloma Hilari Klinton.

Kada su novinari konačno našli Džejmisa Komija, koji je u tom trenutku držao predavanje u Los Anđelesu, i njemu je ta vest bila neverovatna, pa je u prvom trenutku odgovarao kao da je reč o šali. Tradicionalno, FBI je politički neutralno telo u čijoj su nadležnosti prikupljanje unutrašnjih informacija i sprovođenje zakona, a direktora sa desetogodišnjim mandatom bira predsednik uz podršku Senata.

Na misterioznom brifingu za novinare Šon Spajser, Trampov predstavnik za medije, rekao je kako odluku nije doneo predsednik Tramp nego je do nje došlo nakon dokumenta koji je napisao

zamenik javnog tužioca. Savetnica predsednika Keliana Konvej dodala je da otpuštanje nema nikakve veze sa istragom ruskog uticaja, što je u izjavama potvrdio i potpredsednik Majk Pens.

Svedočenje zamenika javnog tužioca Roda Rozentaina o smeni očekuje se pred Senatom ove sedmice, a dnevници poput *levo orijentisanih Vašington posta* i *Njujork tajmsa* već su objavili uvodnike, obraćajući se Rozentainu, podsećajući ga na neutralnost pozicije i pozivajući na imenovanje nezavisnog istražitelja o mogućem ruskom uticaju.

Dan pošto su mediji objavili Trampovo pismo Komiju u kojem ga on otpušta, navodeći da mu je milo što ga je Komi tokom tri različita susreta "uveravao" da se istraga ne vodi protiv njega, što su potvrdili ne samo Komijevi bliski saradnici nego i poznavaoци zakona, tvrdeći da istražitelj ni u jednoj varijanti ne otkriva ko su osumnjičeni. U javnosti i na društvenim medijima oglašile su se demokrate da kažu kako je Trampovo objašnjenje da ga otpušta zbog afere Hilari u najmanju ruku providno, ako ne i licemerno. Edvard Snouden je svojim sledbenicima poručio da bez obzira na to što je Komi direktno radio na njegovom hapšenju, svi treba da ga brane jer je to odbrana demokratije. U danima potom, novinari su pokušali da dobiju detaljnija objašnjenja slučaja, ali je Spajser prvo primećen

kako se od novinara sakriva u žbunju (što je momentalno buknilo u medijima), a potom je objavljeno kako je otišao na vojnu vežbu, pa je komunikaciju preuzela njegova zamenica Sara Hakabi Sanders, od koje je pres kor saznao dodatni razlog otpuštanja Komija – zaposleni u FBI su izgubili poverenje u svog šefa. I ona je, kao i svi prethodni Trampovi zvaničnici, ideju da otpuštanje ima veze sa istraživanjem ruskog uticaja ocenila kao laž koja dolazi od demokrata.

Dan kasnije, međutim, aktuelni direktor FBI Endru Mek Kabe rekao je u Senatu kako je bivši direktor Komi uživao i da i dalje uživa veliku podršku svojih kolega. Istovremeno, u javnosti su se pojavili tekstovi eminentnih stručnjaka koji su pokušali da utvrde da li je otpuštanje Komija uopšte zakonito ili ne, a ljudi bliski Komiju kažu kako će se uskoro čuti i njegova strana priče.

Ovo je, moguće, bilo okidač za oglašavanje samog Trampa, koji je u intervjuu za NBC prošlog petka izjavio kako je doneo odluku za otpuštanje Komija zato što je on čovek koji se "previše pojavljuje u javnosti" i "sumnjivog je ponašanja". Potom je, pričajući o sebi u trećem licu, što takođe nije prošlo nezapaženo, izjavio "Tramp i Rusija su izmišljena priča". Istog dana američki predsednik je rekao da se Komi bolje pričuva šta govori jer možda postoje snimci njihovih razgovora, dodavši kako razmišlja da ukine dnevne brifinge za novinare zbog čitave konfuzije koja je nastala i da će se ubuduće možda sam obraćati medijima po potrebi.

Mediji su tokom vikenda u tekstovima utvrđivali da je snimanje razgovora dozvoljeno u državama poput Vašingtona i Njujorka (ali ne i u celoj Americi), da je to praksa koju je Tramp koristio dok se bavio privatnim biznisom, kao i to da je jedini predsednik koji je o sebi govorio u trećem licu bio Ričard Nikson, takođe i jedini predsednik koji je podneo ostavku posle skandala s prisluškivanjem.

Hoće li Trampa stići ista sudbina zasada nije izvesno, ali sve češći ispadi u rijaliti-stilu teraju na takvo razmišljanje u Americi.